

УДК 373.3.026-047.48(045)

В. М. МОГІЛЕВСЬКА

кандидат соціологічних наук, доцент

КЗ “Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти” ЗОР

ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті аргументовано необхідність визначення методологічних підходів до дидактичних засад позашкільної освіти. Обґрунтовано, що в умовах інформаційного суспільства освітня діяльність позашкільних закладів детермінована реалізацією компетентнісної парадигми в освіті, що спричиняє зміну підходів до змісту та характеру освітньої діяльності. Оскільки йдеться про освіту та виховання дітей у вільний час, автор вбачає сенс долучитися до теоретичних засад педагогіки дозвілля. Саме тут перетинаються технології соціальної педагогіки й педагогіки індивідуальної, до складу якої належить і дидактика. Реалізація практичної функції педагогіки дозвілля, зорієнтованої на виконання соціального замовлення, можлива саме за умов знаходження оптимальних дидактичних систем дозвіллевої діяльності, що дозволять вирішити проблему формування ключових компетентностей у вихованців. Стрижнем у визначенні дидактичних засад мають бути зміна акцентів в освітній діяльності, практикоорієнтованість та діяльнісний підхід, творчість і креативність.

Ключові слова: методологія дидактичних засад позашкільної освіти, компетентнісний підхід, модернізація змісту позашкільної освіти, заклади позашкільної освіти.

Компетентнісний підхід – це орієнтир національної системи освіти. Для того, щоб він повною мірою став реальним, необхідно розуміння механізму його впливу на позашкільний освітній процес. Оскільки особливістю компетентнісного підходу є, насамперед, нова мета та зміст навчання, очевидними стають зміни всіх інших компонентів освітнього процесу, що забезпечують їх реалізацію. Тільки за умови охоплення змінами всіх складових педагогічного процесу можна досягти формування компетентностей у вихованців як інтегрованого результату освітньої діяльності.

Сьогодні існує суперечність між теорією проблеми та розумінням упровадження компетентнісного підходу в практику роботи педагогічних колективів позашкільних установ. Наразі постало завдання сформулювати широкомасштабне уявлення про дидактичні засади освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти в умовах дії компетентнісної парадигми навчання. Основне питання дидактики – чого і як навчати – має поєднатися з розумінням використання отриманих знань на практиці та набуттям соціального досвіду в конкретних умовах життєдіяльності. Наразі в позашкільному педагогічному середовищі такого переосмислення ще не існує. Тому перед дослідниками постає питання щодо визначення методологічних підходів до дидактичних засад освітньої діяльності учнів у сучасних закладах позашкільної освіти, сутності методів і засобів навчання та виховання, їх місця, ролі та функцій у позашкільному освітньому процесі. Як відомо, дидактичні засади шкільної освіти передбачають інтерактивне навчання, гру-

пові та проектні форми діяльності, що актуально й для практики позашкільних закладів. Нинішні доповнення мають являти собою дискурс про шляхи реалізації компетентнісної парадигми навчання в позашкільному секторі освіти як за допомогою існуючого дидактичного потенціалу, так і, що є вкрай важливим, інноваційного, унаслідок чого набуття вихованцями позашкільних закладів певного спектра компетентностей стане демонстрацією якості позашкільної освіти. Вітчизняні дослідники розставили багато “точок над “і” щодо зазначеної проблеми. Запропоновані ними теоретико-методологічні підходи до реалізації компетентнісної парадигми становлять вагоме теоретичне підґрунтя, що надає змогу знайти відповіді на низку актуальних питань з окресленої проблеми. Так, у ключі запропонованого дослідження привертають увагу праці В. Вербицького, Л. Тихенко, О. Пометун, у яких подано тлумачення поняття “ключові компетентності”.

Доволі розгорнутий та фундаментальний дискурс у частині теоретичних основ компетентнісно орієнтованої освіти пропонують вітчизняні науковці: І. Бех, О. Биковська, Л. Гуцан, І. Єрмаков, В. Мачуський, О. Овчарук, І. Секрет.

Низка досліджень присвячена визначенню переліку компетентностей для позашкільної сфери. Розгляд окремих категорій компетентностей знаходимо в публікаціях Л. Бондар, А. Бойко, В. Вербицького, Т. Гавлітіної, Т. Кречотіної, О. Комаровської, А. Корнієнко, О. Кононко, О. Липецького, О. Литовченко, О. Любич, В. Маринич, С. Мартової, В. Мачуського, Н. Перепелиці, О. Просіної, Г. Пустовіта, Н. Сидоренко, Л. Тихенко.

Окрема група авторів, серед яких В. Вербицький, О. Литовченко, Г. Пустовіт, О. Семенов, Л. Тихенко, торкаються в своїх працях саме методології дидактичних засад змісту освітньої діяльності в позашкільних закладах, але висновки стосуються різних аспектів діяльності закладів позашкільної освіти, як-то забезпечення художньо-естетичного чи екологічного виховання, або розраховані на певну вікову категорію, що є більше специфікою, ніж загальною практикою.

Можна стверджувати, що сьогодні в наукових джерелах, присвячених розв’язанню методології дидактичних проблем позашкільної освітньої діяльності, напрацьований значний за змістовим наповненням матеріал. Проте його аналіз дає підстави стверджувати, що не існує ґрунтовних досліджень, присвячених методологічним концепціям щодо дидактичних засад освітньої діяльності, спрямованої на формування ключових компетентностей у вихованців закладів позашкільної освіти.

Мета статті – обґрунтувати підхід до визначення методології дидактичних засад позашкільної діяльності крізь призму педагогіки дозвілля.

Сучасний етап розвитку суспільства зумовив переосмислення місця й ролі позашкільної освіти як складової структури освіти України. У ХХІ ст. позашкільні заклади є не тільки організаторами змістовного дозвілля дітей. Сьогодні ця освітня інституція успішно вирішує питання емоційного, фізичного та інтелектуального розвитку особистості. Формування

компетентностей в умовах позашкільних установ сприяє забезпеченню потреб особистості у творчій самореалізації й соціалізації, включенню її в суспільні відносини, входженню вихованця в широкий світ.

Як слушно зауважує В. Маринич, компетентнісний підхід у позашкільній освіті об'єктивно відповідає й соціальним очікуванням у сфері освіти, й інтересам учасників навчально-виховного процесу. На думку О. Жебровського, навчальний процес у позашкільних закладах за своєю сутністю відрізняється складнішою структурою, значним розмаїттям форм організації та методів реалізації, на відміну від навчального процесу в загальноосвітній школі. Втім процеси реформування освітньої галузі спричиняють швидкі зміни. Разом з тим цей підхід вступає в суперечність з багатьма стереотипами, сформованими в системі позашкільної освіти, існуючими критеріями оцінювання навчальної діяльності дітей, діяльності педагогів, роботи адміністрації. Як засіб оновлення змісту освіти, компетентнісний підхід викликає однаковою мірою як зацікавленість, так і опір педагогічного складу. Численні зміни торкнулися сфери діяльності викладача. Ідеться про впровадження інформаційних технологій в освіту, застосування яких потребує знань дидактичної доцільності, а саме дидактичних засад модернізації позашкільної освіти. Згідно з тлумаченням, поданим у словнику іншомовних слів, модернізація – це оновлення, удосконалення, надання будь-чому сучасного вигляду, переробка відповідно до сучасних вимог. Наразі трактування терміна “модернізація змісту позашкільної освіти” відображає, що відбувається зміщення акцентів у змісті роботи позашкільних установ. На думку Ю. Швалба, причина реалізації компетентнісного підходу на дуже низькому рівні полягає в тому, що педагогіка (і наука, і практика) в основному намагається асимілювати ідеї компетентнісного підходу й подати їх як різновид традиційної педагогіки. Це призводить до того, що компетентнісний підхід, як освітня інновація, просто не працює, інновація не реалізується. За своїм психологічним змістом цей підхід покликаний не доповнити або поліпшити сформовану педагогічну практику, а передбачає її зміну [7]. Треба шукати інші підходи. Як слушно наголошував Ф. Майкл, треба вчитися жити з реформою. На його думку, навчання нікуди не прийде, якщо педагоги не будуть мати глибокого теоретичного розуміння перших принципів навчання, удосконалення не відбудеться. Потрібно знов і знов у кожній конкретній дії поєднувати теорію педагогіки з теорією освітньої реформи. Але сутність змін не особливо зрозуміла із самого початку. Амбівалентність (неоднозначність) завжди притаманна перехідному періоду. Справжні зміни, бажані вони чи ні, являють собою серйозний особистісний чи колективний досвід, якому притаманні амбівалентність і невизначеність. Сьогодні на шлях таких змін стала й позашкільна педагогіка. Слід зазначити, що позашкільна педагогіка, як самостійний підрозділ педагогічної науки, відокремилася не так давно. Її теоретичне оформлення пов'язано, насамперед, з ім'ям відомого українського науковця Т. Сущенко. Це особлива галузь педагогіки, предмет якої – форму-

вання компетентної особистості з урахуванням її особистісних потреб, природних здібностей та особливостей сфери вільного часу. У центр уваги позашкільна педагогіка ставить саме особистість дитини, її потреби та інтереси. І цим вона відрізняється від шкільної педагогіки. До того ж в умовах ХХІ ст. позашкільна педагогіка потребує доволі значних змін, яких досі ще не усвідомили вчорашні керівники гуртків – сьогоденні педагоги позашкільної освіти. На думку Л. Хоружи, у ХХІ ст. з'являється дедалі більше проблем, які не можуть бути вирішені в дисциплінарних межах однієї науки, тому можна говорити про перспективи формування нових міждисциплінарних галузей педагогічних знань. Для вітчизняної педагогічної науки ідея міждисциплінарності є також актуальною й недостатньо вивченою [11]. Усе більше сучасних дослідників спрямовують вектор пошуків методології освіти, інтегруючись з іншими науками. Феномен інтегративної освіти стає своєрідним компасом у концептуальних пошуках методологічних засад. Іноді концептуально значущі теоретичні ініціативи сучасних розгалужень наукового знання стимулюють пошуки міждисциплінарних зв'язків, створюють інноваційний метатеоретичний контекст обґрунтування методологічних принципів і закономірностей у педагогіці.

Саме в цьому контексті є сенс звернутися до такого науково-педагогічного напрямку, як дозвіллева педагогіка (педагогіка розвитку у вільний час). За визначенням Й. Бочелюка, дозвілля – це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередні фізичні, психічні і духовні потреби. Науковець зауважує, що для занять у години дозвілля характерна самоособистісна спрямованість їхнього змісту. Саме їх змістовність і є засобом, за допомогою якого людина розвиває й реалізує свій творчий потенціал, найбільш ефективно вдосконалює себе як особистість. Зокрема, Й. Бочелюк визначає вільний час як безумовну цінність для кожної людини, оскільки це – час для її розвитку. На думку науковця, соціальний феномен вільного часу в тому, що він забезпечує розвиток духовно-моральних якостей особистості та його соціалізацію, що належить до соціально важливих функцій. Від уміння спрямовувати свою діяльність під час дозвілля на досягнення загальнозначущих цілей залежить соціальне самопочуття людини [1]. Як бачимо, педагогіка дозвілля розуміє вільний час як такий, що спрямовує діяльність вихованця закладу позашкільної освіти в бік формування навчально-пізнавальних, практичних, соціальних та творчих компетентностей, які стануть підґрунтям для їх самореалізації в подальшому житті. На думку І. Шевчука, сутність дозвіллевої діяльності в тому, що людина ставить перед собою певну мету та прагне її досягнення. Щоб діяльність ефективно сприяла розвитку особистості, вона має бути позитивно мотивована, високоорганізована й змістовна, емоційно забарвлена [12]. Таку діяльність може забезпечити лише фахівець. Але то має бути не просто кваліфікований працівник закладу культури чи мистецтва, а саме педагогічний працівник. Тобто існує прямий зв'язок між “дозвіллевою діяльністю” як категорією педагогіки дозвілля та її реалізацією в за-

кладах позашкільної освіти, що має забезпечувати наявність у вихованців низки сформованих компетентностей. Тут перетинаються технології соціальної педагогіки та педагогіки індивідуальної, в складі якої перебуває й дидактика. Реалізація практичної (перетворювальної, прикладної) функції педагогіки дозвілля, зорієнтованої на виконання соціального замовлення, можлива саме за умов використання оптимальних методів, засобів, форм, дидактичних систем дозвілдової діяльності, що нададуть змогу вирішити проблему формування ключових компетентностей у вихованців.

У продовженні пошуку методологічних підходів до дидактичних засад позашкільної освітньої діяльності варто звернутися до колективної монографії “Формування у вихованців позашкільних навчальних закладів базових компетентностей”, авторський колектив якої не тільки охарактеризував теоретичні засади та визначив теоретичні концепти формування базових компетентностей у вихованців позашкільних закладів, що надважливо для наукової думки, як такої, що задає вектор дослідження, і не менш важливо для практичної реалізації. Наукова праця дає чіткі орієнтири, що дозволяють по-іншому визначати зміст позашкільної діяльності, беручи за основу шляхи формування у вихованців позашкільних установ низки ключових компетентностей. Як ми вже зауважували, це означає, що на перше місце ставиться не поінформованість дитини, а її вміння на основі знань вирішувати проблеми, які виникають у різних ситуаціях; допомагає останній у вирішенні ключових проблем сучасного життя, сприяє її успішній адаптації в соціумі.

Таким чином, практично запровадження компетентнісного підходу можна проводити двома шляхами: через зміст освіти та ефективний методичний супровід позашкільної освітньої діяльності. Змістовність освіти закладена в навчальних програмах. Кінцева мета програми має відображати сучасні уявлення про людину ХХІ ст., її духовний багаж, ціннісні орієнтації, полікультурну спрямованість тощо. Як приклад, вона може бути викладена так: сформувати риси людини, здатної цінити прекрасне в навколишньому середовищі або сформувати риси людини, здатної до інноваційних перетворень, використовуючи сучасні винаходи в технічній галузі (якщо навчальна програма з науково-технічної творчості) тощо. Завдання навчальних програм мають демонструвати шляхи набуття ключових компетентностей, завдяки чому буде забезпечено реалізацію мети. Траєкторію процесу взаємодії в позашкільному середовищі будуть визначати інноваційні дидактичні технології з поступовим розширенням спектра практичної, саме творчої діяльності. Їх ефективність та результативність залежать від майстерності педагога, який оперує тими чи іншими дидактичними засобами у відповідній логічно вивірній системі, де, насамперед, мають бути враховані сутнісні характеристики дидактичної ситуації. Так, Л. Тихенко визначила й обґрунтувала три основні групи дидактичних засобів, що можуть бути використані в практиці роботи: вербальні, візуальні, аудіовізуальні. Але оцінила таку класифікацію як недосконалу. На її думку, педа-

гоги-позашкільники, навіть протягом одного заняття, використовують кілька засобів. Іншу оцінку надала використанню такого дидактичного засобу, як комп'ютерні технології, що, на її погляд, змінили майже всі вищезазначені засоби, чим також довели свій вплив на процеси формування тих чи інших компетентностей. Комп'ютерні технології додали широкий спектр можливостей для урізноманітнення розумової діяльності. Як відомо, різноманітність і різноплановість навчального змісту, значного масиву додаткової інформації не лише ефективно впливає на інтелектуальний і духовний розвиток вихованців, а і є ефективним шляхом формування ключової компетентності “навчити вчитися”. Тож Л. Тихенко вказує й на значний виховний ефект щодо їх застосування. Таку саму думку висловлює й Л. Хоружа: “Серед сучасних методів та освітніх технологій педагогіка робить акцент на ті, що спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності особистості, самостійності в навчанні, інтенсифікацію цього процесу: адаптивне, синхронне, асинхронне, змішане навчання; методика “перевернутого” класу, ігрофікація тощо. Основою усіх цих технологій є інформаційно-комунікаційні ресурси” [10, с. 10]. Учений презентує такий дидактичний засіб, як “педагогічне колесо” А. Каррінгтона, що може бути використаним для визначення цілей при запровадженні різноманітних освітніх видів діяльності. При цьому використання інформаційних додатків у контексті загальних цілей навчання узгоджується з потребами учнів, що уможливорює розвиток їхнього мислення, навичок ХХІ ст. [10, с. 10]. Неможливо не погодитися з В. Вербицьким, який зазначає, що в нинішніх умовах позашкільним закладам необхідно зосередити увагу на питаннях, пов'язаних з теоретичними рішеннями, які мають практичну перспективу.

У контексті реалізації компетентнісного підходу до навчання зазнає певних змін і діяльність головних суб'єктів педагогічного процесу. У дитиноцентричній позашкільній освіті основу процесу взаємодії становлять, як відомо, суб'єкт-суб'єкті відносини. Нові акценти в діяльності педагога пов'язані з перерозподілом пріоритетів його функцій – від інформаційної до організаторської, консультативної, управлінської. Керівник гуртка зараз має бути не транслятором інформації, а організатором спрямованої на розв'язання освітніх завдань діяльності вихованців. У цьому сенсі його роль організатора освітнього процесу набуває нових рис. Ідеться про “шоу” в організації освітньої діяльності як ще один дидактичний засіб. Освітня діяльність у сфері дозвілля дітей має відрізнятися від шкільної практики не лише відсутністю оцінок та державних стандартів. Недарма європейські освітні системи, прагнучи досягти вищих результатів навчання, використовують у навчальному процесі освітніх закладів форми, засоби та технології, притаманні неформальним освітнім інституціям, до яких належить і позашкільне середовище. До вдосконалення суб'єкт-суб'єктних відносин спонукає й той факт, що в сучасному соціумі в позашкільній освіті є сильний конкурент – індустрія розваг, яка має зовсім іншу мету, ніж формування компетентного громадянина своєї держави. Усе це спричиняє характер змін процесів взає-

модії з дітьми в дозвіллевій сфері, накладає відбиток на ролі, що “приміряє” на себе педагог-позашкільник, вимагає від нього певної специфіки в педагогічній діяльності. У його діях як викладача мають з’являтися риси так званого шоумена, як би це не здавалося дивним на перший погляд. Наразі привабливість вільного часу полягає у відносній свободі, самостійності школяра у виборі варіантів поведінки. Інтелектуально розвинені люди використовують вільний час для подальшого підвищення свого інтелектуального рівня, тоді як низький рівень розвитку зумовлює спрощені, примітивні потреби. Тому закономірною є зміна акцентів і в діяльності вихованців: вона має бути активною, передбачати значну частку самостійної й самоосвітньої роботи. Її кінцевий результат – набуття ними практичного життєвого досвіду. Як підкреслює В. Марчук, творче мислення руйнує усталені стереотипи й допомагає інакше подивитися на речі. З огляду на це, якщо педагог хоче завтра навчати краще, ніж сьогодні, то він має бути в постійному пошуку цікавих та ефективних педагогічних технологій, прийомів і методів. Серед рис, які мають бути притаманні творчому, креативному вчителю, В. Марчук виділяє такі, як: постійний пошук оптимального вирішення завдань, пошук методичних знахідок; бажання та вміння досягати позитивних результатів навіть за несприятливих умов; розвиток фантазії, уміння бачити незвичайне навіть у звичайних ситуаціях; прагнення сформувати творчу особистість учня; артистизм, уміння розвивати, стимулювати учнівську уяву; уміння створювати проблемно-пошукові ситуації, ситуації успіху [6, с. 137]. Як бачимо, артистизм є одним із критеріїв професійних компетентностей сучасного педагога-позашкільника.

Саме на креативному, нестандартному характері навчальної діяльності наголошував автор бестселера “Навчання як пригода. Як зробити уроки цікавими й захопливими” Дейв Берджес. Він вважає заняття побічним продуктом сумісної діяльності, а головне – це радість, що мають отримувати діти від спілкування з учителем. Автор стверджує, що будь-який педагог здатен зробити так, щоб учні не просто полюбили його предмет, але чекали його з нетерпінням, як свята. Для цього в його арсеналі мають бути такі прийоми й методи, що спрямовують обох суб’єктів до окресленої мети – не лише розуміти життя, а й допомогти навчити змінювати його на краще. При цьому особлива увагу варто приділяти тренінговим та ігровим технологіям, у яких переплітаються розважальність і надзвичайно енергійний стиль освітньої діяльності, якій притаманні творчість, пригоди, пристрасть, занурення, контакт, ентузіазм. Усе це – складові філософії викладання, які були б не зайвими й у позашкільному навчальному процесі, від цього динаміка ефективності взаємодії суб’єктів тільки змінилася б на краще, що забезпечило б більш ефективний перебіг процесів соціалізації дитини.

Висновки. Таким чином, теорія позашкільної освіти має постійно перебувати в органічній єдності з практикою, оскільки базується на ній, узагальнює її та обґрунтована нею. Проте не варто забувати, що компетентнісний підхід – лише один із чинників, які сприяють модернізації змісту

освіти. Серйозною перешкодою для його впровадження є недостатня розробленість методології ефективного використання дидактичних систем у практиці роботи педагогів закладів позашкільної освіти. Стрижнем у визначенні дидактичних засад мають бути зміна акцентів в освітній діяльності, практикоорієнтовність та діяльнісний підхід, творчість і креативність.

Напрями подальших розвідок пов'язані з дослідженням методології позашкільної освітньої діяльності, спрямованої на формування ключових компетентностей у вихованців позашкільних закладів, удосконалення методико-технологічних засад роботи педагогічних колективів закладів позашкільної освіти.

Список використаної літератури

1. Бочелюк Й. В., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство. URL: http://tourlib.net/books_ukr/bocheluk11.htm.
2. Биковська О. В. Теоретико-методологічні основи позашкільної освіти в Україні : монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2006. 356 с.
3. Вербицький А. А. Формування ключових компетентностей учнів – основне завдання навчального закладу. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/2372/1/Verbytsky.pdf>.
4. Виховний потенціал позашкільних навчальних закладів : колективна монографія / В. В. Вербицький, Л. І. Ковбасенко, О. П. Липецький та ін. ; за ред. О. В. Литовченко. Київ : О. Т. Ростунов, 2011. 200 с.
5. Жебровський О. Позашкільна освіта у вимірі XXI століття. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2011_12_7.
6. Марчук В. Формування креативної особистості вчителя в умовах сільської школи. URL: <http://academy.ks.ua/wp-content/uploads/2014/05/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84.4-5.11.-1.pdf>.
7. Маринич В. Компетентнісний підхід у позашкільній освіті: стан і тенденції реалізації. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/2377/1/Marynych.pdf>.
8. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
9. Пустовіт Г. П., Тихенко Л. В. Позашкільна освіта і виховання: дидактичні основи методів навчально-виховної роботи : монографія. Суми : ВТД “Університетська книга”, 2008. 272 с.
10. Формування базових компетентностей у вихованців позашкільних навчальних закладів : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 25–27 лютого 2013 р. / за ред. І. Д. Бега. Київ, 2013. 255 с.
11. Хоружа Л. В пошуках нової педагогіки: критичний аналіз. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2016_3-4.
12. Шевчук І. В. Педагогічна сутність дозвілля та дозвіллевої діяльності. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2014_1_29.

Стаття надійшла до редакції 05.09.2017.

Могилевская В. М. Дидактические основы образовательной деятельности учреждений внешкольного образования

В статье аргументируется необходимость определения методологических подходов к дидактическим основам внешкольного образования. Обосновывается мысль, что в условиях информационного общества образовательная деятельность учреждений детерминирована реализацией компетентностной парадигмы в образовании, что влечет за собой изменение подходов к содержанию и характеру образовательной деятельности. Так как речь идет об образовании и воспитании детей в сво-

бодное время, автор видит смысл обратиться к теоретическим основам педагогики досуга. Именно здесь пересекаются технологии социальной педагогики и педагогики индивидуальной, одной из составляющих которой является дидактика. Реализация практической функции педагогики досуга, сориентированной на выполнение социального заказа, возможна именно при условии нахождения оптимальных дидактических систем досуговой деятельности, обеспечивающих решение проблемы формирования ключевых компетентностей у воспитанников. Ключевыми в определении дидактических основ должны выступать смещение акцентов образовательной деятельности, практикоориентированность и деятельностный подход, творчество и креативность.

Ключевые слова: методология дидактических основ внешкольного образования, компетентностный подход, модернизация содержания внешкольного образования, учреждения внешкольного образования.

Mohilevska V. Didactic Principles of Learning Activity of After-School Educational Institutions

The necessity to determine methodological approaches to didactic principles of content of after-school education of the XXI century is established in the article. The author advances the idea that in socio and cultural conditions of information society, education activity of the after-school institutions are determined by realization of competent approach in education that causes changes in the content and character of learning activity. The author explains the concept "after-school education content modernization" as those consisting of the new vision of learning activity goals and objectives, as well as expediently applied modern didactic techniques oriented to form key competencies among pupils of after-school educational establishments. As far as the issue is about education and childrearing, the author makes sense to join the theoretical principles of leisure pedagogics. Its subject is childrearing and education in the process of leisure activity, and the subject field concerns functioning of leisure sphere structures and institutions, which includes after-school institutions as well. The author carried out the connection between "leisure activity" as a category of leisure pedagogics and its realization in after-school educational institutions. This should provide pupils with a number of formed competencies. According to the author's opinion, technologies of social pedagogics and individual pedagogics which includes didactics as well intersect therein. The author notices that realization of leisure pedagogics practical (transforming, applied) function, oriented at the social service procurement execution, is possible under conditions of application of optimal systems, means, forms and didactic methods of leisure activity. This will solve the problem of formation of key competencies among pupils. New requirements to didactics of educational activity in after-school institutions involve change of teacher's activity role and character. Nowadays foreign experience demonstrate such an example. Change of accents in the learning activity, practical orientation and activity approach, creativity should be central in determination of methodology of learning activity content didactic principles.

Key words: methodology of the after-school education didactic principles, competence approach, after-school education content modernization, after-school institutions.